

אישת לאישת אשה לאשה

25 אוגוסט 2003

סחר בנשים בצפון הארץ

דף מידע לישיבת וועדת החקירה הפרלמנטרית שתתקיים ביום 25.08.03

עמותת "אישה לאישה" מפעילה פרויקט למאבק בסחר בנשים באזור הצפון החל מאוקטובר 2001. אנחנו מבקשות להציג בדף זה תמונת מצב של המתרחש בצפון, בהסתמך על פעילותנו.

• בסוירים שנערכו ע"י מתנדבות העמותה, נספרו 127 בתי בושת ודירות דיסקרטיות באזור חיפה והקריות. בכל דירה / בית בושת מוחזקות בין 3-5 נשים ובסה"כ מדובר בין 380-630 נשים באזור זה. יש לציין כי ספירה זו לא כוללת את טבריה, נצרת עלית, עפולה, עכו, ונהריה, ולהערכתנו בסה"כ מדובר ב- 1000 נשים לפחות באזור הצפון.

• חשוב לציין שחיפה, עכו, נהריה, כרמיאל, טבריה, נצרת עלית וערי הפריפריה של צפון הארץ מאופיינים בפעילות סמויה של בתי בושת וסחר בנשים, המפוזרת באזורים רבים ומתקיימת בעיקר בדירות פרטיות. זאת, להבדיל מתל-אביב ואזור המרכז שם יש זנות גלויה יותר וצפופה יותר.

• האזורים, שבהם יש פריחה של בתי בושת, הם אזורי בילוי הכוללים בתי קזינו, כמו צומת קריית אתא, ושכונות במרכזי ערים הסובלות ממצוקה כלכלית, כמו שכונת הדר ואזורי התעשייה בעכו ובצ'ק פוסט.

• הנשים שמוחזקות באזורי תעשייה חשופות לתנאים בלתי אנושיים הכוללים זיהום אוויר, מבנים לא בטיחותיים, תנאים תברואתיים מזעזעים והן מרוחקות מסביבה אנושית, שיכולה להגיש להן עזרה בעת הצורך.

• חיפה הנה עיר נמל. השנה ראינו דרך חדשה להברחת נשים ארצה - בספינה מסחרית. כ-11 נשים, קורבנות סחר, שחלקן היו מסוממות, הוברחו מטורקיה בחודש מאי דרך הים התיכון. בעוד טורקיה משמשת כמדינת מעבר בין מדינות חבר העמים וישראל.

• אנו צופות שתהיה עליה חדה בהיקפה של תופעת הסחר בנשים אם יחזרו אוניות הצי השישי האמריקאי לעגון בנמל חיפה, פעילות הסחר תוכפל ואולי אף תשולש.

יחס הרשויות באזור הצפון

בשנה האחרונה המשטרה בצפון הארץ החלה לשים לב לתופעת הסחר בנשים ולשתף פעולה עם ארגונים בלתי ממשלתיים, אך עדיין נדרשת עבודה רבה, כדי להביא לשינוי במערכת.

• עד דצמבר 2002 נשים, קורבנות הסחר, אשר נתפסו על ידי המשטרה באזור הצפון, המתוכם להעברתן לכלא "נווה תירצה" בבית המעצר קישון. הנשים המתוכם זמן ממושך בתנאים מחרידים עד להעברה. השיא היה בקיץ 2002, כאשר נשים הוחזקו כשלושה חודשים בקישון ועוד חודש נוסף בנווה תירצה. אירוע דומה קרה בדרום הארץ. מאז דצמבר 2002 הנשים ממתנות לגירושן במתקן מיכ"ל בחדרה, מה שקיצר מאוד את התהליך ושיפר את איכות חייהן.

- יחס המשטרה מתאפיין פעמים רבות בחוסר רגישות ולעיתים אף בזלזול וסיכון חייהן של הנשים. כך למשל, בחודש נובמבר 2002, נשים שנעצרו בנצרת עלית זכו ליחס משפיל במיוחד, וכאשר נערכה פנייה אל המשטרה במקום בנוגע לקורבנות הסחר, נענתה מתנדבת העמותה כי "אין אצלנו קורבנות, אצלם יש רק זונות". בחודש ינואר 2003, אשה שנעצרה בעכו במהלך פשיטה במלון הוחזרה לבית הבושת למרות שהייתה מעוניינת לחזור למדינתה.

- בניגוד לאזור המרכז, באזורי הפריפריה אין יחידות המטפלות באופן מיוחד בתיקי סחר בנשים, והתוצאה היא שיש פחות אכיפה, ולא ברור מי אחראי על הטיפול בתיקי הסחר באזורים אלה.

- כיוון שהנשים המעידות נמצאות במקומות מסתור רבים ומרוחקים, הרשויות מתקשות לטפל בצורכיהן הבסיסיים הכוללים טיפול רפואי, הגנה והעברת כספי דמי מחיה.

- מרפאת המין האנונימית נמצאת במקום מרוחק מאזורי בתי הבושת והיא למעשה בלתי נגישה לחלוטין לנשים, במיוחד למכח מצבן המיוחד: אי ידיעת השפה, חוסר הכרות עם העיר, מעט חופש תנועה.

- עיריית חיפה לא נקטה בצעדים למלחמה בתופעה, תלונות ופניות מטעם תושבים ומטעם ארגון "אישה לאישה" אל העירייה לסגירת בתי הבושת בעיר לא נעמו.

אנו מבקשות להדגיש כי למרות שתופעת הסחר בנשים היא תופעה כלל ארצית, באזורי הפריפריה האכיפה לוקה בחסר, אף ביחס לשאר האזורים, ולמלחמה בתופעה ניתן משקל נמוך ביותר. המסקנה המתבקשת היא שיש צורך בהכשרת שוטרים באזורי הפריפריה וביצירת שיתופי פעולה בין היחידות השונות החוקרות תיקי סחר בנשים וסרסרות.

לפרטים נוספים :

ריטה חייקין, רכזת פרויקט מאבק בסחר בנשים, 052-976-393 או 04-8507-265